

Základní škola a Mateřská škola Velký Újezd
okres Olomouc, příspěvková organizace

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

ŠKOLNÍ DRUŽINA

OBSAH:

- I. Obecná charakteristika školní družiny**
- II. Personální zabezpečení**
- III. Prostorové a materiální podmínky**
- IV. Ekonomické podmínky**
- V. Cíle výchovy školní družiny**
- VI. Specifické cíle školní družiny**
- VII. Metody a formy práce školní družiny**
- VIII. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami**
- IX. Časově tematický plán školní družiny**
- X. Krátkodobé projekty**

I. Obecná charakteristika školní družiny

Školní družina je součástí základní školy a nachází se v budově školy. Tvoří ji čtyři oddělení. Maximální kapacita je 120 žáků. Svou činnost vykonává od 11 do 16 hodin.

Školní družina slouží především k odpočinku, k rozvoji zájmů žáků v době po vyučování a efektivnímu využití volného času. Dává také prostor pro komunikaci mezi dětmi navzájem, zákonnými zástupci a vychovatelkami. Navštěvují ji žáci 1. – 5. ročníku základní školy. Její činnost vychází z pedagogiky volného času. Snaží se o vytvoření místa pro odpočinek žáků po vyučování a aktivního využití volného času.

II. Personální zabezpečení školní družiny

Organizace školní družiny je stanovena podle § 10 vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání. Oddělení vedou plně kvalifikované vychovatelky.

III. Prostorové a materiální podmínky

Školní družina má čtyři oddělení, která jsou umístěna v přízemí a prvním patře pavilonu I. stupně. Oddělení školní družiny jsou vybavena nábytkem, žákovskými pomůckami, stolními hrami a sportovním náčiním. K odpočinku slouží hrací koutky, koutky s gauči a žíněnkami. Vybavení místností odpovídá činnostem a aktivitám školní družiny. Oddělení mají také k dispozici školní tělocvičnu, gymnastický sál a venkovní hrací plochy.

IV. Ekonomické podmínky

Úplata za školní družinu není stanovena. Žáci si hradí pouze nákup výtvarného materiálu, který slouží pro jejich potřebu.

V. Cíle výchovy školní družiny

Pro školní družinu platí obecný cíl: Připravit každého jedince pro život v naší společnosti prostřednictvím aktivit mimo vyučování a vybavit ho žádoucími dovednostmi, návyky i postoji.

1. Výchova ke zdravému životnímu stylu:

- rozvíjet a chránit své zdraví a být za ně odpovědný,
- upevňovat hygienické, stravovací a pracovní návyky.

2. Posilování komunikačních dovedností:

- kultivace slovního i mimoslovního projevu,
- rozvoj slovní zásoby,
- schopnost naslouchat a komunikovat v různých sociálních prostředích.

3. Zvyšování sociálních kompetencí dětí:

- rozvíjení a pěstování potřebných vědomostí, dovedností a postojů v sociálních vztazích,
- být odpovědný za své chování a jednání,

- usilovat o důvěryhodnost, pravdomluvnost a morální kvality,
- hodnotit své jednání a přijímat důsledky svého chování.

4. Najít své místo ve skupině, ve společnosti:

- poznání sebe samého a uplatnit se ve skupině,
- zvyšovat své sebevědomí a hledat bezpečnou sociální skupinu (důvěryhodnou, stabilní),
- objektivní hodnocení každého člena skupiny.

5. Formování životních postojů:

- vytváření základů právního povědomí (úctu k hodnotám, porozumění, tolerance a schopnost ochotně pomoci),
- vytvářet vlastní sebevědomí, nepodléhat cizím negativním vlivům.

6. Výchova k odstraňování nedostatků v psychické regulaci chování:

- ovládat nepříznivé citové reakce, vypořádat se se stresem,
- překonat náročné životní situace, nepodléhat jim, vyrovnat se s neúspěchy,
- posílit autoregulační systémy.

VI. Specifické cíle školní družiny

Vychováváme děti ke smysluplnému využívání volného času a vybavujeme je dostatkem námětů pro naplňování volného času.

Pedagogické pracovnice mají na zřeteli, že proces vzdělávání je pro dítě činností přirozenou. Dítě je pedagogem promyšleně vedeno, ale nepocítuje vedení jako vnější tlak, cítí se samostatně a svobodně.

Při výběru činností se řídíme věkem a stupněm rozvoje dětí, jejich potřebami a zájmem. Máme na zřeteli individuálnost vývoje každého jedince (tj. jedince i se speciálními vzdělávacími potřebami).

Vzdělávací program školní družiny vychází se školního vzdělávacího programu. Spolupracujeme s učiteli I. stupně a vzájemně konzultujeme vzniklé problémy.

Při plnění obecných i specifických cílů přirozeně plníme klíčové kompetence:

- kompetence k učení,
- kompetence k řešení problému,
- kompetence komunikativní,
- kompetence sociální a interpersonální,
- kompetence občanské,
- kompetence k trávení volného času.

VII. Metody a formy práce školní družiny

Výchovu ve školní družině uskutečňujeme činnostmi spontánními a řízenými.

Vše je naplňováno:

- činnostmi odpočinkovými (po obědě, odstranění únavy, relaxace),
- činnostmi rekreačními – regenerace sil, aktivní odpočinek (sportovní aktivity), organizované nebo spontánní činnosti, relaxace po soustředění ve vyučování,
- činnostmi zájmovými – rozvoj osobnosti, seberealizace, činnost buď individuální nebo skupinová, organizovaná nebo spontánní. Dominující je aktivita dětí, která jim přináší

radost a uspokojení, vlastní aktivní činnost vychází ze zájmu dětí, zahání pocit nudy a nenaplněné doby.

- příprava na vyučování – okruh činností souvisejících s plněním školních povinností, použití některých z následných forem:
 - didaktické hry,
 - práce s knihou, časopisy,
 - získání doplňujících poznatků,
 - vypracování domácích úkolů starších dětí,
- pravidelné činnosti dětí – návštěva kroužků.

Další metody a formy práce školní družiny:

- výklady, rozhovory, vyprávění,
- skupinová práce,
- komunikativní kruh,
- dramatizace,
- kvízy, křížovky, doplňovačky, rébusy,
- hry – pohybové, konstruktivní, tvořivé, námětové, didaktické, společenské,
- pohybové aktivity, sportovní soutěže,
- praktické dovednosti,
- vycházky,
- evaluační metody – ankety, dotazníky,
- environmentální výchova,
- multimediální výchova.

VIII. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vychovatelky družiny úzce spolupracují s výchovným poradcem školy, třídními učiteli, školním metodikem prevence a zákonnými zástupci. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou začleněni do všech aktivit školní družiny v nejvyšší možné míře. Činnosti respektují možnosti žáka.

IX. Časově tematický plán školní družiny

V časově tematickém plánu školní družiny jsou uváděny klíčové kompetence pod čísly:

1. Kompetence k učení
2. Kompetence k řešení problému
3. Kompetence komunikativní
4. Kompetence sociální a interpersonální
5. Kompetence občanské
6. Kompetence k trávení volného času

ČASOVĚ TEMATICKÝ PLÁN ŠKOLNÍ DRUŽINY - I. ODDĚLENÍ

Cíle	Kompetence	Výchovně vzdělávací strategie
ZÁŘÍ		
- orientuje se v prostorách školy a nejbližším okolí a poznává jejich využití - seznamuje se vzájemně se zaměstnanci školy a dětmi - seznamuje se s pravidly soužití (určení práv a povinností a jejich dodržování ve ŠD) - posiluje citové pouto k domovu - zná bezpečnou cestu domů - cestuje a chová se správně v dopravních prostředcích - poznává život v rodině – každý má svou roli - chová se k druhým ohleduplně (poznává pocit bezpečí domova) - hledá způsoby, jak trávit volný čas - poznává jednotlivé znaky podzimu - buduje základy denního režimu	1,2,3,4,5 1,2,3,4 1,2,3,4,6 1,2,3,4 1,2,3,4,6	Procházky školou, vycházky Rozhovory Komunitní kruh, Evaluační metody Vycházky s pozorováním Rozhovory Tvořivé dílny Námětové hry Vyprávění, rozhovory Námětové hry Výtvarné činnosti Vycházky, pozorování Sběr přírodnin Práce s časopisy a encyklopedií Zpívání písně s podzimní tematikou Pohybové aktivity – relaxace, pohybové hry
ŘÍJEN		
- pojmenovává různé druhy ovoce a zeleniny - buduje povědomí o zdravé stravě - rozvíjí základní smysly - učí se využívat povětrnostních podmínek na podzim	1,3 1,2,3,6	Výstavky, ochutnávky, rozhovory Evaluační metody Rozhovory Projekt
- uvědomuje si význam a potřebu různých povolání a pracovních činností - dodržuje pravidla slušného chování, chování na veřejnosti - střídá činnosti náročné a méně náročné - posiluje základy denního režimu	3,4 1,2,3,6	Rozhovory Návštěva institucí Námětové hry Pohybové aktivity – švihadla, gummy Kreslení – co nás baví Plánování, návrhy, co budeme ve školní družině dělat

LISTOPAD		
- rozvíjí ohleduplné chování k ostatním a navzájem - podporuje svou kreativitu - prohlubuje zkušenosti o vlastnostech materiálu - seznamuje se s tradicemi ostatních národů - keltský svátek Halloween – konec léta - poznává dopravní prostředky jako službu lidem v přepravě - seznamuje se s bezpečným chováním v dopravě - poznává pravidla zdvořilého chování	3,4 1,3 1,2,3,6 2,3,6	Četba Dramatizace, hraní modelových situací Mediální výchova Tvoření z přírodního materiálu Projekt Práce s knihami Vyprávění Námětové hry
PROSINEC		
- objasňuje tradice dříve a dnes - cvičí sebekontrolu a sebeovládání při vlastním jednání a prožívání - rozvíjí kulturně estetické dovednosti - spoluvytváří příjemné prostředí vánoční pohody - vyjadřuje své pocity a přání - vymýšlí, jak udělat radost svým blízkým	1,3,6 1,2,3,6	Vyprávění, rozhovory Evaluační metody Projekt
LEDEN		
- rozvíjí a prohlubuje znalosti o částech lidského těla, jejich orgánech a funkcích - pečuje o své zdraví pobytem a pohybem na čerstvém vzduchu - otužuje se vzduchem - rozvíjí pružnost nápadů, originalitu, vidět věci jinak - používá neverbální způsob komunikace - vytváří povědomí o místě, kde chodí do školy - posiluje vztah k tomuto místu	1,2,3,4 3,4,6 2,3,6 5	Práce s encyklopedií Soutěž, kvíz Pohybové hry a říkanky Projekt Dramatizace – pantomima Vycházky Evaluační metody
ÚNOR		
- poznává vlastnosti lidí - uvědomuje si, kdo je kamarád, přítel, spolužák - vytváří pravidla soužití ve školní družině	3,4,5,6	Rozhovory, besedy Hry – smyslové Evaluační metody

- rozvíjí pozornost, soustředění, jak řešit problémy - posiluje sebeovládání (vůle, organizace vlastního času) - poznává, jak se lidé sdružují, baví, vytváří kulturu - získává základní zkušenosti společenského chování - poznává, spolupracuje a komunikuje s kolektivem - upevňuje své zdraví pohybem	2,3,4,5,6	Soutěž Společenské hry Závodivé hry
	1,2,3,4,5,6	Projekt
	6	Pohybové aktivity – fotbal, vybíjená
BŘEZEN		
- buduje základní postoje a hodnoty - vytváří si kladný citový vztah k literatuře	3,4,5,6	Práce s knihami Návštěva knihovny
- seznamuje se s lidovými tradicemi, zvyky a symboly - poznává jarní přírodu, rostliny – vliv počasí na změny v přírodě - poznává další znaky jarního období – zvířata a jejich mláďata - učí se starat o svěřená zvířátka	3,5	Velikonoce, svátky jara - tvořivé dílny
	1,2,3,4	Vycházky, pozorování Encyklopedie Pokusy
	1,3,6	Vycházky, pozorování Atlasy, vyprávění Beseda
DUBEN		
- získává znalosti o existenci planety Země jako součásti vesmíru - rozvíjí vztah k přírodě - učí se chránit své životní prostředí - chová se bezpečně v silničním provozu v roli cyklisty - uvědomuje si nebezpečí v dopravě - získává a procvičuje dovednosti v oblasti pohybové	1,3,4	Práce s knihami a časopisy
	2,3,4,5	Vycházky Rozhovory Práce s časopisy Schrání modelových situací
	1,2,6	Soutěž v dovednostech na kole Evaluační metody
KVĚTEN		
- poznává odlišné kultury pomocí literatury - rozvíjí psychickou a fyzickou zdatnost	5,6	Četba Sběr obrázků a článků Multikulturní výchova
	6	Vycházky Pohybové a sportovní hry

ČERVEN		
- učí se zásadám první pomoci při drobných úrazech a poraněních - snaží se předcházet úrazům - zná důležitá telefonní čísla	1,4 4	Projekt Hrajeme modelové situace Rozhovory, soutěže
- rozvíjí tvořivost, představivost, fantazii - orientuje se v čase	1,2,6	Výtvarné a hudební aktivity Rozhovory, vyprávění Výstavky Sportovní aktivity
- organizuje si a plánuje svůj volný čas		

ČASOVĚ TEMATICKÝ PLÁN ŠKOLNÍ DRUŽINY – II. ODDĚLENÍ

Cíle	Kompetence	Výchovně vzdělávací strategie
ZÁŘÍ		
- postupně se seznamuje s pravidly soužití – určení práv a povinností a jejich dodržování ve ŠD	1,2,3,4,5	Projekt
- komunikuje s kamarádem i dospělým - konflikty řeší dohodou, vzájemnou domluvou	1,2,3,4	Sportovní kontaktní hry
- uvědomuje si význam dodržování pravidel, řádu a zákonů pro správné fungování společnosti či skupiny - buduje kladné vztahy a vzájemný respekt	1,2,3,4,6	Sociální hry
- pečuje o vzhled třídy našeho oddělení - rozvíjí estetické cítění ve vztahu k prostředí, v němž se pohybuje, tráví určitý čas	1,2,3,4,6	Výzdoba školní družiny
ŘÍJEN		
- všímá si změn v přírodě v souvislosti se střídáním ročního období i počasí	1,2,3,6	Roční kalendář
- využívá povětrnostních podmínek na podzim - vytváří možnosti seberealizace k podpoře zdravého sebevědomí - podněcuje k tvořivému myšlení	1,2,3,4,6	Projekt
- rozvíjí citové vztahy, osobní postoje - rozvíjí praktické dovednosti ve vztahu k přírodnímu prostředí - určuje znaky podzimu	1,2,3,6	Rozhovory Vycházky
	1,2,3,6	Práce s přírodninami

- poznává vlastnosti přírodnin a přírodních materiálů - získává dovednosti při manipulaci s přírodním materiálem		
LISTOPAD		
- seznamuje se s tradicemi ostatních národů – keltský svátek Halloween	1,2,3,6	Projekt
- efektivně spolupracuje ve skupině, přijímá určitou roli	1,2,3,6	Dramatizace
- využívá získané komunikační dovednosti pro pozitivní ovlivnění kvality společné práce	1,2,5,6	Výroba loutek
- kreativně a bezpečně používá materiály a nástroje, využívá jejich vlastnosti	1,3,6	Rozhovory Sportovní aktivity
- upevňuje své fyzické zdraví pohybem, posuzuje důležitost pohybu a sportu na duševní zdraví jako boj proti stresu		
PROSINEC		
- objasňuje si vánoční zvyky a tradice, jaké obyčeje se udržely v rodinách	1,3,5,6	Beseda, vyprávění
- spoluvytváří příjemnou vánoční atmosféru - rozvíjí kulturně estetické cítění a dovednosti - rozvíjí citové vztahy k vánočnímu období	1,2,3,5,6	Projekt
LEDEN		
- vyjadřuje, co cítí, nevysmívá se citovým projevům kamarádů - rozlišuje příjemné od nepříjemného	1,2,3,4	Rozhovory Dramatizace – modelové situace
- pečuje o své zdraví, vhodně volí oděv při pobytu venku	1,2,3,6	Projekt
- prohlubuje emocionální vztahy a osobní postoje k sobě navzájem	3,4,5	Soutěže
- poznává své tělo, funkce jednotlivých orgánů - posuzuje, jak a proč je pohyb pro člověka významný - uvědomuje si nezbytnost správné výživy pro lidské tělo	1,3,5,6	Rozhovory Kvíz Evaluační metody

ÚNOR		
- uvědomuje si význam zimního období pro přírodu - navrhuje se spolužáky, jak prospět zvěři a ptactvu - pozoruje ptáky a určuje druhy - prohlubuje chápání našich tradic - uvědomuje si důležitost našeho kulturního a historického dědictví - prohlubuje a upevňuje získané znalosti a dovednosti v oblasti společenského chování - dbá na svou fyzickou kondici jako cestu ke zdraví	1,2,5,6 1,2 1,2,3,4,5,6 1,2,6	Rozhovory Vycházky Práce s knihou Projekt Soutěže Sportovní aktivity
BŘEZEN		
- poznává a určuje jarní květiny a traviny našich luk - uvědomuje si důležitost zdravého ekosystému pro náš život - citlivě vnímá a hodnotí důsledky nesprávného jednání lidstva na přírodu - osvojuje si základní dovednosti a návyky odpovídajícího přístupu k životnímu prostředí - pozoruje, hodnotí a srovnává zrod jednotlivých rostlin - uvědomuje si důležitost naší kulturní minulosti pro naši budoucnost	1,2,3,4,6 1,2,3 1,2,4 1,2,3,6 1,3,4,5	Vycházky, rozhovory Environmentální výchova Práce s knihami Vycházky, rozhovory Environmentální výchova Koutek živé přírody – pokusy Projekt
DUBEN		
- zajímá se o dopravní značení, jaký má smysl - sleduje a hodnotí provoz v ulicích a dodržování pravidel silničního provozu - rozvíjí odpovědnost za své jednání a chování - zkouší tvárnost materiálu a jeho možnosti - uplatňuje tvůrčí fantazii - navrhuje, jak bychom mohli přispět	1,2,3,6 1,3,4 1,2,4,5 1,2,6 1,2,3,5	Dopravní hry Vycházky Didaktické hry Rozhovory Práce s knihou Výtvarné aktivity Projekt

k ochraně životního prostředí a vhodně využívá svých nabytých zkušeností		
KVĚTEN		
- učí se vnímat, že lidé mohou mít různý etnický původ a různý způsob života i odlišné myšlení	4,5	Projekt
- porovnává, jak se mění a vyvíjí a uvědomuje si originalitu a svébytnost každého jedince	1,3,4,5	Rozhovory, výstavky Fotografie
- řeší společně, proč je důležité dbát o své zdraví, co mu prospívá	1,2,3,4	Besedy
- hovoří o škodlivinách pro naše tělo i psychiku – drogy, alkohol, kouření	1,2,3,4	Rozhovory
ČERVEN		
- cíleně se zaměřuje na sportovní a ohleduplné chování a jednání v kolektivu	1,2,3,6	Rozhýbeme tělo i mysl
- pozoruje přírodu, určuje stromy a keře	1,2,6	Vycházky Práce s encyklopedií
- upevňuje si pravidla správného chování v přírodě	1,2,3,5	Tábornické dovednosti
- orientuje se v čase - umí si plánovat a zorganizovat svůj volný čas	1,2,6	Rozhovory – prázdniny

X. Krátkodobé projekty

Drakiáda
 Drogy – STOP
 Vánoční tvoření
 Radovánky na sněhu
 Maškarní karneval
 Dopravní výchova
 Indiánské léto
 Už umíme pomoci kamarádovi

Ve Velkém Újezdě dne 1. 9. 2018

Mgr. Petr Konečný
 ředitel školy

Miloslava Lipová
 vychovatelka